

**Ведення військ. Тактичний
довідник для командира
загальновійськового
з'єднання та його помічників**

Генерал-лейтенант німецької армії Фрідріх фон-Кохенгаузен (1879—1946) — досить помітна постать у німецькій військовій літературі.

Кохенгаузен один із військових теоретиків німецького фашизму і був головою «Німецького спілки військової політики та військових наук» у Берліні.

Крім відомого у нас «Ведення військ» (Truppenführung), що витримав у Німеччині з 1923 по 1936 р. 12 перевидань, перу Кохенгаузена належать такі книжки: «Військово-наукова підготовка стройового офіцера» (Die kriegswissenschaftliche Fortbildung des Truppenoffiziers), «Тактичні задачі з маневреної війни» (Taktische Aufgaben aus dem Bewegungskriege), «Гнейзенау» (1927), «Полководство» (Fürertum) (1928), «Від Шарнхорста до Шліффена» (1932), «Військові науки сучасності» (1937). 12-те видання «Ведення військ» (1936), переклад якого подано в цій книзі, викладає та ілюструє основні положення частини німецького польового статуту «Ведення військ» (Truppenführung) від 17 жовтня 1933 року.

VON COCHENHAUSEN
Generalleutnant

**TAKTISCHES HANDBUCH
FÜR DEN TRUPPENFÜHRER
UND SEINE GEHILFEN**

*„Die ewig wechselnde Gestalt der Dinge macht,
dass der Handelnde den ganzen Geistesapparat
seines Willens in sich tragen, dass er fähig
sein muss, überall mit jedem Putschschlag die
erforderliche Entscheidung aus sich selbst
zu geben“ (Clausewitz, „Vom Kriege“, II, 3)*

Mit 19 Abbildungen und 73 Skizzen im Text

Zwölfte, völlig neubearbeitete Auflage
des unter dem Titel „Truppenführung“
früher erschienenen Handbuchs des
Verfassers

VERLAG VON E. S. MITTLER & SOHN, BERLIN

1936

Фрідріх фон-Кокенгаузен

Ведення військ

ТАКТИЧНИЙ ДОВІДНИК ДЛЯ КОМАНДИРА
ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОГО З'ЄДНАННЯ
ТА ЙОГО ПОМІЧНИКІВ

Видавничий дім
«ПРОФЕСІОНАЛ»
Київ — 2024

УДК 335
К 75

Переклад українською — Марія Савченко

Фрідріх фон-Кохенгаузен

К 75 Ведення військ. Тактичний довідник для командира загальновійськового з'єднання та його помічників / Фрідріх фон-Кохенгаузен. — Київ. ВД «Професіонал», 2024. — 358 с.

ISBN 978-611-01-3201-5

Генерал-лейтенант німецької армії Фрідріх фон-Кохенгаузен (1879—1946) — досить помітна постать у німецькій військовій літературі.

Кохенгаузен один із військових теоретиків німецького фашизму і був головою «Німецького спілки військової політики та військових наук» у Берліні. Крім відомого у нас «Ведення військ» (Truppenführung), що витримав у Німеччині з 1923 по 1936 р. 12 перевидань, перу Кохенгаузена належать такі книжки: «Військово-наукова підготовка строевого офіцера» (Die kriegswissenschaftliche Fortbildung des Truppenoffiziers), «Тактичні задачі з маневреної війни» (Taktische Aufgaben aus dem Bewegungskriege), «Гнейзенау» (1927), «Полководство» (Füherertum) (1928), «Від Шарнхорста до Шліффена» (1932), «Військові науки сучасності» (1937).

12-те видання «Ведення військ» (1936), переклад якого подано в цій книзі, викладає та ілюструє основні положення частини німецького польового статуту «Ведення військ» (Truppenführung) від 17 жовтня 1933 року.

УДК 335

ISBN 978-611-01-3201-5

© Видавничий дім «Професіонал», 2024.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Генерал-лейтенант німецької армії Фрідріх фон-Кохенгаузен (1879—1946) — досить помітна постать у німецькій військовій літературі.

Кохенгаузен один із військових теоретиків німецького фашизму і був головою «Німецького спілки військової політики та військових наук» у Берліні. Крім відомого у нас «Ведення військ» (Truppenführung), що витримав у Німеччині з 1923 по 1936 р. 12 перевидань, перу Кохенгаузена належать такі книжки: «Військово-наукова підготовка стройового офіцера» (Die kriegswissenschaftliche Fortbildung des Truppenoffiziers), «Тактичні задачі з маневреної війни» (Taktische Aufgaben aus dem Bewegungskriege), «Гнейзенау» (1927), «Полководство» (Füherertum) (1928), «Від Шарнхорста до Шліффена» (1932), «Військові науки сучасності» (1937).

12-те видання «Ведення військ» (1936), переклад якого подано в цій книзі, викладає та ілюструє основні положення частини німецького польового статуту «Ведення військ» (Truppenführung) від 17 жовтня 1933 року.

Порівняно з попередніми виданнями Кохенгаузена, 12-те видання дещо скорочено: викинуто розділи «Хімічна боротьба», «Тил і постачання», «Водні шляхи», розділи «Бої за населені пункти та ліси», «Бої у темряві та тумані», «Бойові дії в горах», таблиця «Склад, глибина похідних колон та потреба у транспортних засобах» та додаток «Робота військових частин». Матеріал книги поданий у дещо іншій послідовності. Докорінної переробки зазнали розділи «Наступ», «Оборона», «Військово-повітряні сили», «Димові завіси», а також матеріал з мотомехчастин.

Змінено і назву книги, яка тепер називається «Тактичний довідник для командира загальновійськового з'єднання та його помічників».

Із передмови автора до 1-го видання

Сучасна війна вимагає від старшого начальника та його помічників повноти військових знань, нестача яких не може бути врівноважена одними лише, хоч би й видатними, якостями характеру та волі. Більш ніж будь-коли справедливі нині слова Віллізена: «Від знання до вміння — лише один стрибок, але від незнання до вміння — стрибок набагато більший».

Пропонований довідник є зведенням німецьких нових бойових статутів, а частково також власних поглядів автора, зроблених ним виходячи з його командирського досвіду. Цей довідник призначений для старших начальників і їхніх помічників і по суті обмежується областю середнього та нижчого командування в маневреній війні, найважчою і водночас найважливішою областю ведення військ.

Йдучи назустріч побажанням, що неодноразово виражалося, автор наводить у різних розділах своєї праці приклади наказів. Вони повинні служити не шаблоном, а лише поясненням основних положень і як пам'ятка; взагалі той, хто користується даною книжкою, має керуватися словами Мольтке: «На війні вся справа полягає в тому, щоб, не зв'язуючи себе незмінними загальними правилами, вміти знаходити для кожного окремого випадку найбільш доцільне рішення».

Із передмови автора до 12-го видання

Пропоноване нове видання є переробкою мого колишнього тактичного довідника, що виходив під назвою «Ведення військ»; у цьому новому виданні знову враховано тактичний і технічний прогрес за кордоном, що особливо впадає в очі за останні роки. При цьому був також взятий до уваги досвід, накопичений нами за війну і за роки після війни, оскільки він знайшов собі вираз у нашій військовій літературі і в нових статутах, що з'явилися у світі. Пропонована праця жодним чином не може замінити собою цих статутів. Автор намагався стислими положеннями, поясненнями та практичними прикладами допомогти засвоєнню їх читачем.

Автор.
Берлін, лютий 1936 р.

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ З'ЄДНАНЬ

«Досвід не приносить жодної користі, якщо його не продумувати, внутрішньо не переробляти і не намагатися застосовувати»
(Фрідріх II).

Бойовий розклад визначає нормальний порядок підпорядкованості та управління військами у полі; він встановлюється головним командуванням і може бути змінено лише їм.

Діючі армії великих військових держав складаються з армій, з'єднань армійської кінноти, з'єднань військово-повітряних сил та резерву головного командування.

Армія складається з піхотних (стрілецьких) дивізій, які зазвичай зводяться в корпуси з додачею корпусних частин, та армійських частин.

Деякі армії можуть утворити групу армій (фронт).

Армійська кіннота складається зазвичай з кавалерійських дивізій та окремих кавалерійських бригад.

До складу військово-повітряних сил входять: авіація (розвідувальні авіазагони, винищувальні ескадрильї та бойові (бомбардувальні) ескадрильї), зенітна артилерія та частини повітряного зв'язку. Вони можуть надаватися фронтам, арміям, армійським (і кавалерійським) корпусам, а у виняткових випадках також окремим піхотним та кавалерійським дивізіям.

До частин резерву головного командування, армійським і корпусним, належать: штаби особливого призначення, самокатні, кулеметні, мінометні, протитанкові частини, моторизовані розвіду-

вальні загони, артилерія (з розвідувальними артилерійськими дивізіонами, саперні та технічні частини, тилові служби). Частини резерву головного командування може бути підпорядковані вищим командувачам. Тилові служби, що входять до складу корпусних частин, зазвичай обслуговують лише ці корпусні частини.

Піхотні та кавалерійські дивізії є найменшими самостійними в оперативному відношенні військовими з'єднаннями. Вони мають у своєму розпорядженні всі засоби, необхідні для самостійного вирішення бойових завдань і для власного постачання.

Розподілом (угрупованням) військ встановлюється тимчасовий склад військ для певних операцій та тактичних цілей (похідна колони, авангард, головні сили, бічний загін, тактична група тощо). Наскільки це можливо, не слід порушувати основну організацію сполуки.

Командування ділиться на вище (до піх. і кав. дивізії включно) і нижче (усі менші з'єднання та частини).

«Командиром з'єднання» називається кожен командир, який постійно або тимчасово командує самостійно з'єднанням з різних родів військ.

Органами командування є всі військові начальники від командира полку і вище, що віддають накази військам.

При тактичних заняттях корисно частіше змінювати організацію військових з'єднань та урізноманітнити склад обох сторін. У цьому можна виявити особливості боротьби військ, які мають лише обмежені засоби, з супротивним, що добре забезпечений усіма сучасними засобами боротьби.

Нижче наводяться приблизні схеми організації військових з'єднань.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ З'ЄДНАНЬ

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ З'ЄДНАНЬ ІНОЗЕМНИХ АРМІЙ

1. ФРАНЦІЯ

А) Піхотна дивізія

Команда польової жандармерії 		Штадив 			
1) 2) 3)		Нач піх 6 легк		1-й піх. полк 	
Штабна рота 1) 3)		8) 1)		2-й піх полк 	
1) Штабна рота Штабна рота 3)		8) 7)			
Військовий земзагін 8	Воздухопл рота 2)	Ескадрон зброї сопр 	Мотоцик-летний бат 3	Кінний ескадрон 	Штабной ескадрон
2 важк арт полк II 		10) батарея управління 		1 легк. арт полк III 	
Взводи бойового харчування 		9) Батарея управління 		I 	
Санітарний автотранспортний взвод 	Санітарна рота 	Загін зв'язку ⁴ 	Інженерний батальйон Саперна парк рота 		
Інтендантський загін Худоба Плодоовоч М'ясо		Пункт вет допомоги 	Навч батарея 	Зап б-н 	Будівельний батальйон ⁶
Артилерійський парк Ружійно-кулем парк взвод Арт парк взвод Автомобільн. парк взвод				Парк рота Обозна рота	

Рис. 1

1. Кавалерійський взвод.
2. 1 аеростат і аерометричний пост.
3. Частково моторизований.
4. Радіорота і рота зв'язку.
5. Навчальний загін дивізії (3 роти, 1 батарея).
6. Батальйон із 4 рот.
7. 81-мм міномети.
8. 37-мм гармати.
9. 75-мм гармати.
10. 155-мм гаубиці.

Передбачене додавання за необхідності 1 батальйону броневих автомобілів, а також артилерії посилення з резерву головного командування. Додавання танкового батальйону і артилерії посилення за необхідності з резерву головного командування.

Б) Кавалерійська дивізія

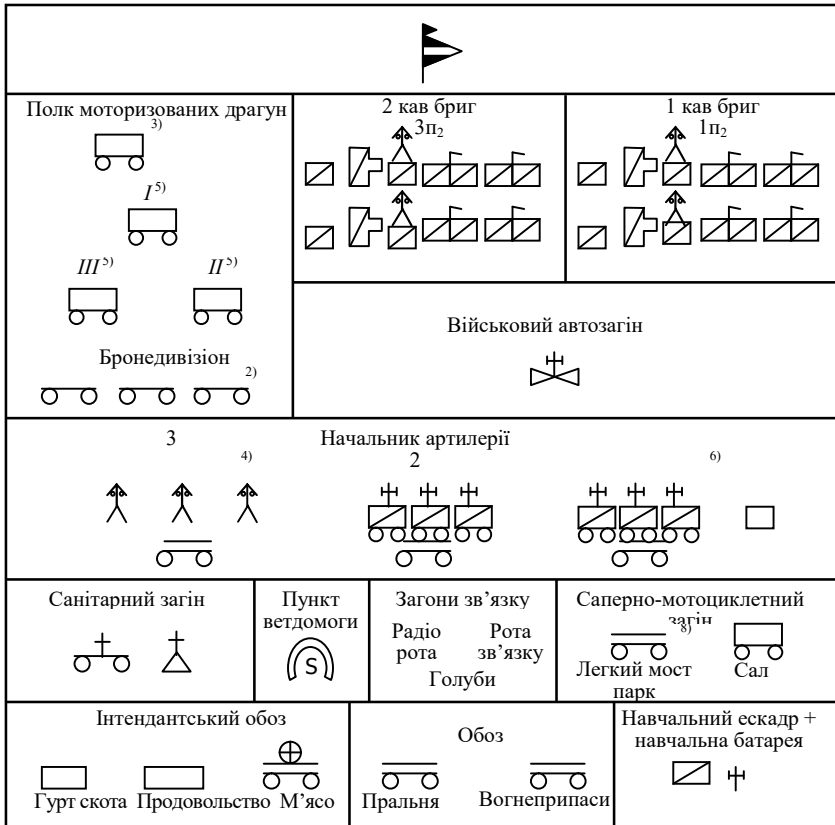

Рис. 2

1. Кожен полк із 2 дивізіонів. Ескадрон має 12 ручних кулеметів. 2. Бронедивізіон з 3 ескадронів по 12 бронемашин. 3. Штабний ескадрон. 4. Ескадрон станкових кулеметів і озброєння супроводу з 12 станковими кулеметами, 1 кавалерійською полковою гарматою (37-мм) і 2 легкими мінометами (81-мм). 5. По 3 стрілкових ескадрона і 1 ескадрону станкових кулеметів і гармат супроводу (16 станкових кулеметів, 3 кавалерійські полкові гармати, 9 легких мінометів), 1 батальйон на всюдихідних машинах, 2-й і 3-й батальйони на вантажівках. 6. Батарея управління. 7. 105-мм гармати. 8. 100 м пішогохідного або 60 м 2-т мосту.

Передбачено додавання за необхідності

1—2 рот броневих автомобілів із резерву головного командування.

В) Корпусні частини у воєнний час

Розвідувальний загін		101 арт. п.			
					Батарея управління
		Паркові взводи			
		==			
Авіазагін	Аерофотовзвод	Повітр. рота ⁵⁾			
Загін зв'язку		Будівельний полк ⁶⁾		Інженерний батальйон	
Ком. голубевод	Радіо-рота	Рота зв'язку	II	I	Понт. парк ⁷⁾
					==
Табун	Вет парк	Інтендантський загін	Санітарний загін	Саніт. склад	Транспорт
		Гурт скота	Продзагін		

Рис. 3

1. 1 взвод із 4 станкових кулеметів на автомашинах. 2. Самокатна рота із 3 взводів і 1 відділення станкових кулеметів (2 кулемета). 3. 105-мм гармата на конячій тязі. 4. 155-мм гармата на конячій тязі. 5. 1 прив'язний аеростат. 6. Робочі батальйони по 6 рот. 7. 198 м 3-т або 63 м 8,5 т мосту. 8. Артилерійська паркова рота. 9. Вантажна колонна для вогнеприпасів (34 вантажівки. 10. Продовольчий транспорт із 53 возів. 11. Продовольчий транспорт із 52 вантажівок. А) Корпус складається із 2—4 дивізій. Є спеціальний начальник артилерії корпусу. Б) Танки додаються за потреби з резерву головного командування. Корпуси у свою чергу додають їх відповідно (на ділянці головного удару) дивізіям.

Г) Армійські частини у воєнний час

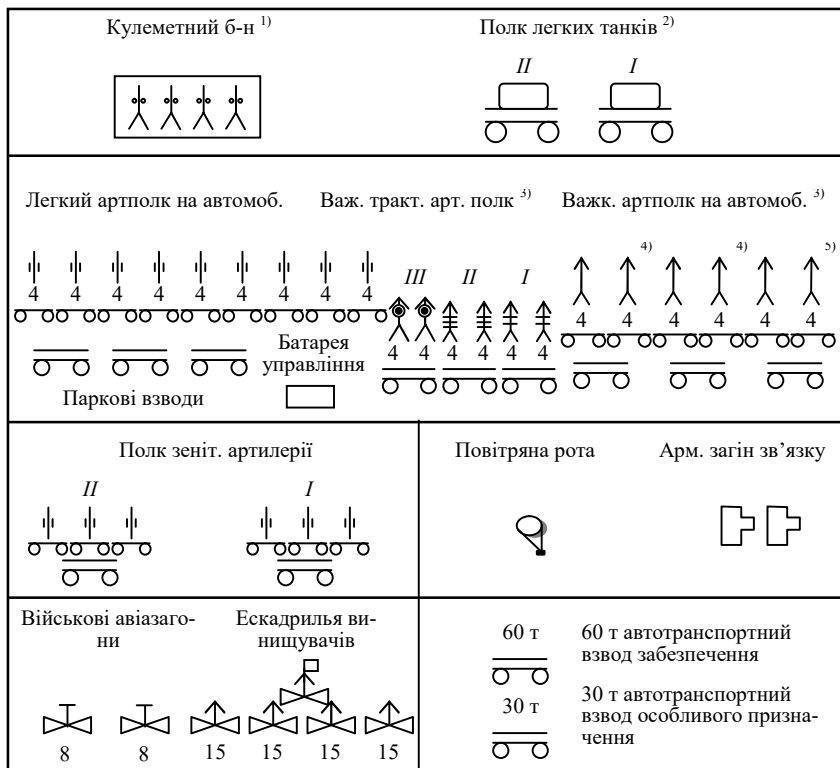

Рис. 4

1. Кулеметний батальйон із 4 рот по 12 станкових і 12 ручних кулеметів. 2. Танковий полк із 2 батальйонів по 3 роти: рота легких танків має 17 бойових машин, рота важких танків має 4 бойові машини. 3. Кожен полк важкої артилерії має 1 розвідувальний дивізіон і 1 авіазагін артилерійських літаків. 4. 105-мм гармати. 5. 75-мм гармати. 6. 220-мм мортири. 7. 220-мм гармати. 8. 155-мм гармати.

Армія складається із 2 або більше корпусів. Іноді до її складу вводять 1 кінний корпус або кавалерійську дивізію. Армія також отримує танкові частини за потреби з резерву головного командування. Важкі танкові батальйони додаються окремо. Зенітна артилерія органічно входить до складу лише «армії». Вона відповідно додається підпорядкованим з'єднанням; при цьому переслідується ціль об'єднання управління ППО в армії. Вказані артилерійські з'єднання наведені лише приблизно. Вони слугують для безпосереднього посилення дивізіонних груп підтримки піхоти. Військово-повітряні сили додаються за необхідності.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ З'ЄДНАНЬ

2. ПОЛЬЩА

А) Дивізія у воєнний час

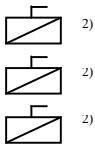
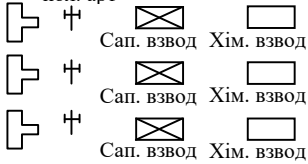
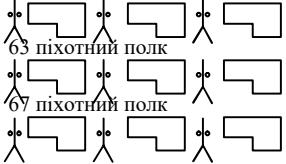

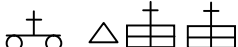
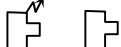
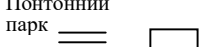

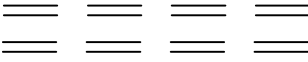

4-А ДИВІЗІЯ		
ШТАДИВ 4		
НАЧ. ПЕХ		
4 рота пол. арт	14 піхотний полк	
		
Авіаланка зв'язку ⁴⁾		1 і 2/8 кінно-єгерськ.
		
2/4 важ а.п. ³⁾		4 а.п.
		
Санітарний загін	Загін зв'язку	Саперний батальйон Понтонний парк
		
Інтендатський склад	Інтендатський парк	Дивізійний обоз
		
Польова жандармерія	Пода майстерня	Обозна майстерня
		

Рис. 5

1. Кожна піхотна рота має 9 ручних кулеметів і 12 гвинтівок-гранатометів (або 9 гранатометів). Кулеметна рота має 12 станкових кулеметів і довірених їй взвод гармат супроводу одну 37-мм гармату і 1 траншейну мортиру або 1 легкий міномет. 2. Команда кінних посылних. 3. Додаються за необхідності: французькі 155-мм або аналогічні гаубиці, французькі 105-мм або 12-мм гармати. Дальність гаубиць не перевищує 11 000 м. 4. Додається за необхідності.

Розділ перший

Б) Окрема кавалерійська бригада
у військовий час

1-ГА КАВАЛЕРІЙСЬКА БРИГАДА

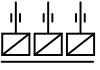

ШТАБ БРИГАДИ		
	16 уланський полк	
	18 уланський полк	
	8 кінно-егерський полк	
1) Кінно-артилерійський дивізіон		
Авіаланка зв'язку 4)		
Самокатна рота		Бронеескадрон 3)
		
Кавалерійський санітарний загін	Кавалерійський загін зв'язку	Кінно-саперний ескадрон
		Легкий понтонний парк
		
Інтендантський склад	Бриг подв склад	Польова жандармерія
		
	Майстерня	Обозна майстерня
		
		4 3 2 1

Рис. 6

1. Кінно-саперний взвод. 2. Кожен ескадрон має 8 ручних кулеметів. 3. 8 броневих автомобілів, із яких чотири з 37-мм гарматами і чотири зі станковими кулеметами. 4. Додається за необхідності.

В) Кавалерійська дивізія у військовий час

2—3 кавалерійські бригади по 2 полки зводяться в кавалерійську дивізію. У її склад входить 1 полк кінної артилерії із 2 дивізіонів. Інші частини — аналогічно окремій кавалерійській бригаді.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ З'ЄДНАНЬ

3. ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА

А) Піхотна дивізія у військовий час

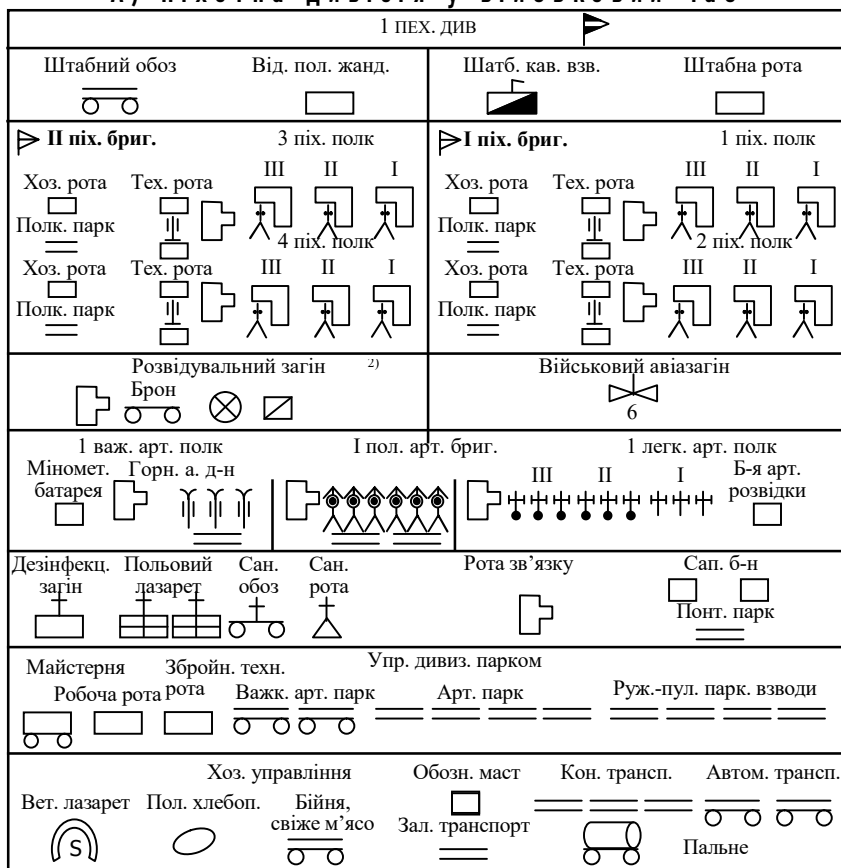

Рис. 7

1. 3 батальйони по 3 роти (по 12 ручних кулеметів) і 1 кулемета рота (6—12 станкових взводів); крім того, полк має технічну роту із 3 саперних взводів, 1 мінометного взводу або взводу полкової артилерії, 1 допоміжну роту з полковим парком, 12 роту зв'язку з 1 полковим і 3 батальйонними ротами зв'язку. 2. Ескадрон розвідувального загону має 8 ручних кулеметів. За повідомленнями преси, передбачена нова організація дивізій: 3 полка без бригад. На великих маневрах у 1934 році дивізії були вже сформовані з 3 полків. Дивізії мирного часу мають все ще попередню організацію.

Розділ перший

Б) Гірська бригада

I гірська бригада					
Штабна ав-токолона	Штабний обоз	Отр. польов. жандарм.	Штабний кав. взвод	Штабний взвод	1 гірська рота зв'язку
2 гірський полк			1 гірський полк		
2 б-н			1 б-н		
3 б-н			3 б-н		
Брон.	Мотоцикл. взв.	Самокатна рота	Військ. авіазагін		
Толо-б-рея	Загін зв'язку 4 взводи	201 гірськ. арт. полк			
Гірн. інж. парк	Робочі роти	1 горн. сап. б-н Інженерн. парк			
Управління горн арт парк. 1 бригади			Управління обоз. 1 бригади		
Горн. арт. парк. взв. по 1 отд. на д-н, двукол і в'ючн	Горн. руж.-кул. парк. взв. по 1 заг. на д-н, двукол. і в'юч.	Робоча рота	Маст.	Маст.	
Господарський загін			Санітарний загін		
Гір. в'ючн. хлібопек.	Бійня свіже м'ясо	Вет. лазарет	Загін сан. носильц.	Гір. пол. шпиталь	Гір. автосан. транспорт

Рис. 8

(пояснення на с. 15 →)

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВИХ З'ЄДНАНЬ

В) Кавалерійська бригада

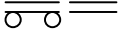

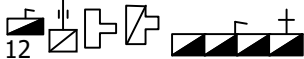

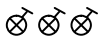

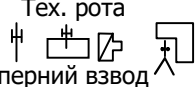

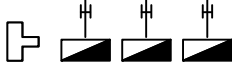

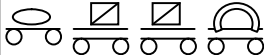
1 Кав. бриг. 					
 Штаб. обоз	 Штаби взвод	 Штаби рота	 Пол. жанд	 Мотоцикл.	 Польова пошта
3 кп как 1 кп		2 кп как 1 кп		Техн. екс-кадрон 1 кп В 	
Броньована рота 	Самокант бат 	Бат. обоз = 	Рота забезп. 	Прикорд. батальйон Тех. рота Саперний взвод 	Військ. авіазагін
Кавалер. рота зв'язку 	 2)				
Ветерин лазарет 	Санітар. загін 	Господарський загін М'ясо 	Обоз 		

Рис. 9

1. Прикордонний егерський батальйон додається в особливих випадках.

2. Для спеціальних завдань може тимчасово додаватися моторизована важка батарея.

1. Гірський піхотний батальйон складається із 3 гірських піхотних рот, 1 гірської (в'ючної) кулеметної роти, 1 гірської роти зв'язку, 1 гірської технічної роти (3 саперні взводи і 1 взвод легких мінометів або батальйонні гармати), 1 допоміжної роти або взводу з батальйонним обозом на в'юках або двоколках. Гірська піхотна рота має 12 ручних кулеметів; гірська кулеметна рота — 12 станкових кулеметів.

2. Гірський артилерійський полк має 1 дивізіон 75-мм гірських гармат і 2 дивізіони 104-мм гаубиць.

Розділ перший

4. ВЕЛИКА БРИТАНІЯ

Броньоване (мото-механізоване) з'єднання

Маневри 1934 р.

				
<p>1 танковий полк</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>IV</p> 83 </div> <div style="text-align: center;"> <p>III</p> 83 </div> <div style="text-align: center;"> <p>II</p> 83 </div> <div style="text-align: center;"> <p>I</p> 56 </div> </div>			<p>7 піх бригада</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div>	
<p>Зенітна</p> 	<p>9 полк арт див</p> 		<p>11 гус (броне авто) п</p> 	
<p>Перев'язочна рота</p> 	<p>17 саперна рота</p> 		<p>Рота зв'язку</p> 	
<p>Автовантажна колона</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> <div style="text-align: center;"> <p>11²⁾</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>38³⁾</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>49²⁾</p> </div> </div>				
<p>Майстерня</p> 	<p>Парк технічного майна</p> 		<p>Танкова рота відновлення</p> 	
<p>54 винищ. загін</p> 8	<p>57 легк бомб загін</p> 8	<p>Штаб бомбо-возн гр</p> 	<p>½ 4 розв</p> 4	<p>16 розвід. авіазагін</p> 8

Рис. 10

1. Подробиці див. у розділі третьому. 2. Паркова і продовольча колонна танкового полку. 3. Транспортна колонна 7-ї піхотної бригади. 4. Речова і продовольча колони 7-ї піхотної бригади. Мотомеханізовані частини мали бойові обози, так що все мото-мехз'єднання (не враховуючи танкового полку) нараховувало близько 1000 автомашин і мотоциклів, для яких возили 13 000 л пального в автоцистернах (на 480 км шляху) і на 4 дні продовольства.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

РОБОТА ШТАБІВ

А. КОМАНДИР З'ЄДНАННЯ І ЙОГО ПОМІЧНИКИ

«Нарешті вони для того і називаються генералами, щоб, добре обміркувавши якусь справу, взяти її на свої роги» (Фрідріх II).

Сила волі, твердість характеру та військові знання є основою мистецтва командира з'єднання. При цьому він повинен керуватися ясними основними положеннями, які здійснюються лише тривалою роботою із самим собою, вдумливим проникненням у сутність війни та вивченням воєнної історії. Досягнута таким шляхом ясність судження дозволить йому діяти доцільно при будь-якій, навіть найважчій обстановці. Найважливішими якостями вождя є готовність брати на себе відповідальність та ініціативу. «Кожен начальник повинен завжди усвідомлювати, що бездіяльність і зволікання — тяжчий злочин, ніж помилка у виборі засобів». Завжди слід прагнути нав'язати противнику свою волю. Особливо важливо постійно підтримувати особисте спілкування з військами, щоб начальник міг у будь-який час сам скласти собі уявлення про потреби та боєздатність військ. Якщо війська знають, що начальник живе ними і ділить із ними радість і горе, вони охоче віддадуть останні сили задля досягнення бойової цілі, і навіть зуміють перенести невдачі.

Командир з'єднання повинен керувати своїми військами, остаточно сам продумувати кожне положення й мати вирішальний голос після ухвалення рішення та віддачі наказів. Для цього він повинен перевіряти своїх помічників у розумовому та во-

льовому відношенні, ніколи не повинен ставати по відношенню до них у залежне становище, опускатися до суто представницької ролі.

Для офіцерів генерального штабу керівним правилом має бути: багато працювати, мало виставлятися, більше бути, ніж здаватися. Вони повинні бути добре освічені у всіх галузях водіння військ і цілком володіти всіма засобами сучасного ведення війни. Необхідні для цього знання вони набувають важкою працею з повним напруженням всіх своїх розумових здібностей. Постійною участю у всякого роду військових вправах вони повинні домогтися того, щоб бути вільними від безплідних теорій і ніколи не залишати твердого ґрунту насправді. Вільні від будь-якої особистого марнославства.

Офіцери генерального штабу повинні постійно дивитися в майбутнє. Це найкраще дозволить їм за будь-якого становища, з яким доведеться зустрітися командирю, запропонувати йому найдоцільніші заходи.

Найкращим мірилом діяльності командира з'єднання та його помічників служить оцінка їхньої роботи самими військами. Найлегше вони досягнуть довіри і подяки військ, якщо будуть вести їх до перемоги, дбаючи водночас про збереження їхніх сил.

Важливі принципи командування:

1. «Спершу зважуйте, потім дійте!» (Мольтке).
2. Приділяти головному завданню якнайбільше сил, а другорядним — якнайменше!
3. Швидко розпізнавати та рішуче використовувати сприятливі випадки обстановки.
4. Швидкість та раптовість можуть відшкодувати чисельну слабкість.
5. У своїх міркуваннях необхідно враховувати втрату часу, що викликається характером місцевості, часом доби та року, атмосферними умовами та станом військ.
6. Завжди піклуватися про безперервну підтримку боєздатності своїх військ!
7. Враховувати основи управління та тактику супротивника!

ЗМІСТ

Історична довідка	3
З передмов автора до 1-го та 12-го видань	4

Розділ I. Організація військових з'єднань

Бойовий розклад та командування	5
Організація військових з'єднань іноземних армій	7
1. Франція. — 2. Польща. — 3. Чехословаччина. —	
4. Велика Британія.	

Розділ II. Робота штабів

А. Командир з'єднання та його помічники	17
Б. Оцінка обстановки та прийняття рішення	19
В. Віддача розпоряджень	23
Загальні міркування. — Оперативні накази. — Особливі роз-	
порядження. — Передача розпоряджень	
Г. Зв'язок та повідомлення	31
Д. Місце начальника та робота штабу	42
Е. Письмові зносини	44

Розділ III. Армійська кіннота, моторизовані та броньові з'єднання

А. Армійська кіннота.	49
Завдання армійської кінноти. — Управління. — Похідний рух.	
— Тактика. — Основи тактики кінноти в іноземних арміях. —	
Охорона на місці	
Б. Моторизовані та броньовані з'єднання	71
Організація. — Застосування	

Розділ IV. Розвідування

А. Оперативна розвідка	81
Б. Тактична розвідка	83

Окремі засоби розвідки. — Передавальний зв'язок. — Розпорядження на оперативну та тактичну розвідку. — Французькі принципи оперативної та тактичної розвідки	
В. Бойова розвідка	90
Засоби розвідки	
Г. Добування відомостей особливими засобами.	93
Д. Розвідка та оцінка місцевості.	94
Загальні положення. — Дороги та залізниці — Для наступу. — Для оборони. — Водні перепони. — Біваки. — Звітна картка, кроки, перспективне креслення	

Розділ V. Завіса та повітряна оборона

А. Створення зависи проти наземної розвідки противника	106
Б. Укриття від повітряного спостереження (маскування).	107
Загальні вказівки. — Окремі випадки	

Розділ VI. Похідний рух

А. Загальні положення.	110
Б. Марш у темряві	114
В. Марш у денний час	115
I. Поза можливості бойового зіткнення з супротивником	116
II. Марш при встановленні бойового зіткнення з противником	121
Погляди за кордоном на марш у розчленованому фронті порядку	122
Г. Наказ на марш	125
I. Марш далеко від противника.	125
II. Марш за ймовірності зіткнення з противником	126

Розділ VII. Розміщення на місці та його охорона

А. Квартири та біваки	142
I. Коли дотик із противником мало ймовірно	143
II. Коли можливе зіткнення із противником	145
Б. Охорона при розміщенні на місці	154
I. Загальні вказівки	154
II. Розпорядження командира з'єднання	155
III. Розпорядження начальника сторожової охорони.	159
IV. Бойова охорона.	162
Попередні зауваження до розділів VIII—XIII про бій.	163

Розділ VIII. Наступ

А. Загальні положення.	165
Організація наступу. — Взаємодія різних родів військ	
Б. Наступ на оборонні смуги	170
В. Зустрічний бій.	192
Загальні вказівки. — Зав'язка бою. — Розгортання. — Проведення наступу. — Основи зустрічного бою в іноземних арміях. — Віддача розпоряджень	

Розділ IX. Переслідування

Подобиці проведення переслідування	207
Основи переслідування в іноземних арміях	209
Віддача розпоряджень	209

Розділ X. Оборона

А. Загальні міркування	212
Б. Завзята оборона.	214
Загальні положення. — Ведення бою	
В. Рухома оборона.	224
Загальні засади. — Ведення бою	
Основи оборони у іноземних арміях	228
Віддача розпоряджень	231

Розділ XI. Вихід з бою та відхід. 244

Розділ XII. Бої в особливих умовах

А. Форсування та оборона річок	252
Форсування річки. — Оборона річки. — Відхід за річковий рубіж	
Б. Боротьба за загородження	263
Загальні вказівки. — Оборона. — Наступ	

Розділ XIII. Взаємодія різних родів військ

А. Взаємодія військово-повітряних сил та армії.	272
І. Авіація	272

Організація та управління. — Властивості окремих видів літаків. — Основи застосування	
1. Розвідувальна авіація	275
Загальні вказівки. — Повітряна розвідка на службі у командування. — Служба артилерійських літаків. — Віддача розпоряджень	
2. Винищувач авіація	285
3. Бойова авіація.	287
Віддача розпоряджень	289
Повідомлення та зв'язок	289
Льотний стрій	292
Аеродроми та посадкові майданчики	294
Вплив атмосферних умов.	295
II. Зенітна артилерія	295
Служба повітряного сповіщення. — Зенітна оборона	
III. Частини зв'язку військово-повітряних сил	301
Б. Управління артилерією та її взаємодія з піхотою	301
Управління артилерією.	301
Деякі відомості про організацію і застосування артилерії в іноземних арміях.	314
Взаємодія піхоти та артилерії.	319
В. Застосування танків та їх взаємодія з іншими родами військ	326
Загальні міркування щодо застосування. — Окремі вказівки, — Віддача розпоряджень. — Протитанкова оборона	
Г. Управління саперами та їх взаємодія з іншими родами військ	336
Д. Застосування димових завіс у взаємодії з військами	338
<i>ДОДАТОК. Зброя іноземних армій.</i>	<i>352</i>

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНЕ ВИДАННЯ

Фрідріх фон-КОХЕНГАУЗЕН

ВЕДЕННЯ ВІЙСЬК

ТАКТИЧНИЙ ДОВІДНИК
ДЛЯ КОМАНДИРА ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОГО
З'ЄДНАННЯ ТА ЙОГО ПОМІЧНИКІВ

Переклад українською — Марія Савченко

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ Видавничий дім «Професіонал»

Підписано до друку 30.05.2024. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 22,5.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 1533

Книги, які можуть вас зацікавити

Мислення розвідника.
Як припинити
обманювати себе й
побачити найкраще
рішення

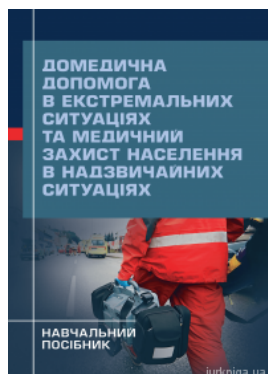
Втрачені перемоги.
Спогади
генерал-фельдмаршал
а вермахту

Із життя солдата

Тактична медицина.
Навчальний посібник

Домедична допомога в
екстремальних
ситуаціях та медичний
захист населення в
надзвичайних
ситуаціях

Офіційний посібник з
бойових навичок армії
США

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт](#) →